

5. Природно-заповідний фонд Чернігівської області / Т. Андрієнко, Ю. Карпенко, І. Донець та ін. / Під загальною редакцією Карпенка Ю.О. Чернігів, 2002. 240 с.
6. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський, О. О. Зеленська, І. В. Смаль, І. М. Філоненко. Чернігів: Вид-во ЧНТУ. 492 с.
7. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та культурологія: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
8. Цифрова модель рельєфу України. URL : <http://mapgroup.com.ua/services/32-dem-ukraine/>
9. Чернігівщина туристична. Путівник. К.: ТОВ «Світ успіху», 2011. 416 с.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ГЕОГРАФІЇ ДОШКІЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Сокрута В. О., Корнус О. Г.

vsokruta20@gmail.com

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

У Сумській області станом на 01.01.2016 р. функціонувало 510 дошкільних навчальних закладів (ДНЗ), з них 338 закладів розташовані у сільській місцевості та 172 – у міських поселеннях. Дошкільну освіту в регіоні отримують 37,6 тис. вихованців, з них у міських – 29,5 тис. дітей, у селах – 8,1 тис. Протягом 2016 р. в області 43,3% дошкільних навчальних закладів працювали з перевантаженням груп і як результат, на 100 місць у ДНЗ припадало 112 дошкільнят, а у міських поселеннях цей показник був ще вищий – 124 (табл. 1).

Для вивчення дошкільного обслуговування населення використовуються різноманітні методики дослідження, зокрема й розрахунок індекс локалізації (I_l) та територіальної концентрації (I_{TK}) дошкільних навчальних закладів.

I_l дозволяє виявити відмінності рівня розвитку дошкільної освіти в області. У випадку, коли I_l більший за одиницю, можна стверджувати, що для даного району галузь є розвиненою.

I_{TK} показує концентрацію закладів дошкільного обслуговування на певній території. Його значення менше 1 свідчить про низьку концентрацію досліджуваного показника у певному адміністративному районі, якщо показник вище 1, то можемо говорити про оптимальне розташування закладів дошкільного обслуговування [2]. Розрахунки наведено у табл. 2.

Провівши аналіз територіальної концентрації закладів можна сказати, що найбільшу I_{TK} ДНЗ має Кролевецький (1,05), Липоводолинський (1,03),

Таблиця 1

Дошкільні навчальні заклади у Сумській області у 2016 р.

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість закладів			В них місць			Чисельність дітей		
	Всього	у т. ч.		Всього	у т. ч.		Всього	у т. ч.	
		міські місцевість	сільська місцевість		міські місцевість	сільська місцевість		міські місцевість	сільська місцевість
По області	510	172	338	33556	23900	9656	37652	29537	8115
м.Суми	43	42	1	9225	9150	75	11274	11214	60
м.Глухів	8	8	–	844	844	–	1216	1216	–
м.Конотоп	16	15	1	2365	2323	42	2915	2878	37
м.Лебедин	5	5	–	781	781	–	950	950	–
м.Охтирка	9	9	–	1202	1202	–	1949	1949	–
м.Ромни	10	10	–	1450	1450	–	1919	1919	–
м.Шостка	15	15	-	2609	2609	-	3026	3026	-
Білопільський	28	13	15	1093	715	378	1289	1039	250
Буринський	24	3	21	839	310	529	723	339	384
Великописарівський	18	4	14	519	244	275	510	261	249
Глухівський	26	2	24	576	116	460	491	89	402
Конотопський	29	2	27	779	75	704	804	94	710
Краснопільський	28	5	23	885	221	664	883	371	512
Кролевецький	29	10	19	1334	883	451	1213	871	342
Лебединський	23	-	23	638	-	638	474	-	474
Липоводолинський	20	2	18	625	153	472	463	191	272
Недригайлівський	16	2	14	645	209	436	655	304	351
Охтирський	25	1	24	864	67	797	775	64	711
Путивльський	18	3	15	955	573	382	875	585	290
Роменський	27	-	27	1034	-	1034	875	-	875
Середино-Будський	17	3	14	561	367	194	550	388	162
Сумський	35	5	30	1758	306	1452	1819	365	1454
Тростянецький	17	6	11	1011	697	314	1040	769	271
Шосткинський	12	3	9	351	144	207	373	184	189
Ямпільський	12	4	8	613	461	152	591	471	120

Буринський та Великописарівський (1,01) райони, у той час як у Шосткинському та Ямпільському районах фіксуються найнижчі коефіцієнти (0,46 та 0,59 відповідно). Білопільський, Глухівський, Конотопський, Лебединський, Недригайлівський, Охтирський, Путивльський, Роменський, Середино-Будський, Сумський та Тростянецький райони мають I_{TK} менше 1, що свідчить про низьку концентрацію ДНЗ у цих районах.

Аналіз наведених I_L (табл. 2) показав, що в усіх районах Сумської області показник більше 1, а отже, можна стверджувати, що дана галузь є розвиненою. Найбільший I_L ДНЗ має Лебединський (2,54), а також Глухівський (2,47), лише у Тростянецькому (1,05) районі показник найменший, однак і він не нижче 1.

Таблиця 2

**Розрахунки індексів територіальної концентрації та локалізації
дошкільних навчальних закладів у Сумській області
станом на 1.01.2016 р.**

Адміністративні райони	Кількість ДЗ	Кількість населення, тис. осіб	Площа, км ²	I_{TK}	I_L
По області	510	1104529	23834		
Білопільський	28	50211	1500	0,87	1,20
Буринський	24	24648	1100	1,01	2,10
Великописарівський	18	18871	830	1,01	2,06
Глухівський	26	22717	1700	0,71	2,47
Конотопський	29	28553	1667	0,81	2,19
Краснопільський	28	28364	1350	0,96	2,13
Кролевецький	29	38002	1284	1,05	1,65
Лебединський	23	19561	1700	0,63	2,54
Липоводолинський	20	18591	900	1,03	2,32
Недригайлівський	16	24228	1025	0,72	1,43
Охтирський	25	26349	1284	0,90	2,05
Путівльський	18	27470	1100	0,76	1,41
Роменський	27	32732	1900	0,66	1,78
Середино-Будський	17	16287	1123	0,70	2,26
Сумський	35	62944	1800	0,90	1,20
Тростянецький	17	34767	1065	0,74	1,05
Шосткинський	12	20429	1211	0,46	1,27
Ямпільський	12	23578	943,5	0,59	1,10

Таким чином, застосування різних методик дослідження рівня розвитку дошкільного обслуговування дало нам можливість виявити певні відмінності в розміщенні закладів по районах регіону. Розрахувавши індексу локалізації ДНЗ було встановлено, що всі райони області мають достатній рівень розвитку в дошкільному обслуговуванні.

Список використаних джерел

1. Статистичний щорічник Сумської області за 2016 рік / [за ред. Л.І. Олехнович]. Суми: Сумське обласне управління статистики, 2016. 481 с.
2. Географія сфери обслуговування : методичні вказівки з навчальної дисципліни / уклад. О. Г. Корнус. Суми : СумДПУ, 2012. 32 с.